

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning**

Van

Persoonsgegevens

Datum

13 september 2023

Referentie

40809453

Bijlagen

2

**Interdepartementaal
afgestemd**

Fin, SZW, VWS

**Nota ter Ondertekening Kamerbrief Brugfunctionaris en
Schoolmaaltijden**

Aanleiding

Op Prinsjesdag zal in de Miljoenennota worden aangekondigd dat er structureel 51,8 miljoen euro beschikbaar komt vanaf 2024 voor de verbreding van de inzet van brugfunctionarissen en dat het programma Schoolmaaltijden in 2024 zal worden voortgezet voor €166 miljoen. Omdat beide beleidsinitiatieven significant bijdragen aan kansengelijkheid voor leerlingen in het po en vo, is het passend de Kamer over beide te informeren middels dezelfde brief. Ook is er tijdens het debat over de Voorjaarsnota door de leden Dassen (Vlt) en Van Weyenberg (D66) een motie aangenomen die vraagt om het uitwerken van opties voor het structureel en laagdrempelig aanbieden van gratis schoolmaaltijden in het po en vo. Bij deze nota vindt u de Kamerbrief en de bijbehorende uitwerking van scenario's voor het structureel aanbieden van schoolmaaltijden.

Geadviseerd besluit

We vragen uw akkoord op bijgaande Kamerbrief en uitwerking van de motie van Dassen en Van Weyenberg. Indien u akkoord bent met de Kamerbrief en de uitwerking van de motie, vragen we u deze te ondertekenen.

NB. de brief wordt parallel aangeboden aan MAPP en SVWS.

Kernpunten

- De Kamerbrief bevat toelichting op de structurele middelen voor de inzet van brugfunctionarissen, de voortzetting van het programma Schoolmaaltijden in 2024 en dient als korte aanbiedingsbrief waarin u de uitwerking van de motie van Dassen en Van Weyenberg aanbiedt aan de Kamer.
- Omdat de dekking voor de voortzetting van het programma Schoolmaaltijden bij OCW, SZW en VWS gevonden is, wordt de brief gelijktijdig door MAPP en SVWS ondertekend. OCW is het versturende departement van de Kamerbrief.
- De uitwerking van de motie van Dassen en Van Weyenberg is in goede samenwerking met SZW en VWS opgesteld. LNV heeft zijdelings meegedacht, en de IRF heeft meegelezen.
- De middelen die beschikbaar zijn voor de brugfunctionaris worden enkel door OCW gedekt. U krijgt de uitgewerkte subsidieregeling hiervoor nog dit najaar ter goedkeuring aangeboden.

- De brief samen met de uitwerking van de motie zal op Prinsjesdag aan de Kamer worden verzonden. De onderwerpen uit deze brief staan ook in de oplegbrief bij de OCW-begroting die ook op Prinsjesdag wordt verzonden.

Toelichting - Brugfunctionaris

Wat is een brugfunctionaris?

- De brugfunctionaris zet zich vanuit school in om de verbinding tussen school, thuis en zorg en ondersteuning te versterken. Deze rol kan worden ingevuld door een bestaande of door een nieuwe medewerker of door een klein kernteam. De basis is een bekend en vertrouwd gezicht en laagdrempelige vorm van ondersteuning voor het gezin. De ervaring leert dat een brugfunctionaris niet alleen zelf een helpende hand kan bieden, maar vaak ook een verbinding kan zijn met bijvoorbeeld jeugdzorg, schuldhulpverlening of andere vormen van ondersteuning (in de wijk).
- Vertrouwen is cruciaal als vertrekpunt om ondersteuning te kunnen bieden waar dat nodig is. Direct een oplossing als dat kan, of de hulp inschakelen van een andere organisatie als meer (zorg) nodig is. De brugfunctionaris staat naast het gezin: niet slechts doorverwijzen, maar samen optrekken, samen een formulier invullen, zodat leerling en ouder(s) sneller en beter geholpen worden.
- De brugfunctionaris heeft kennis van (ondersteunings)aanbod in de wijk, hulpmogelijkheden vanuit de gemeente en het zorgsysteem. Hierdoor krijgen ouders voor wie dit geen vanzelfsprekendheid is toegang tot de zorg en diensten die het gezin nodig heeft. Er kan van alles nodig zijn om het welzijn en de ontwikkeling van de leerling te verbeteren en de brugfunctionaris kan hierin bijdragen. Denk aan het regelen van een fiets voor een kind om naar school te gaan als ouders dit niet kunnen betalen, het zoeken naar passende hulpverlening, het vinden van een sportvereniging in de wijk of het samen invullen van formulieren die voor veel van deze zaken nodig zijn. De brugfunctionaris helpt hierbij.
- Vaak komt het coördineren van de zorg rondom de leerling (en het helpen van ouders hierbij) op het bordje van de zorgcoördinator of intern begeleider, en soms zelfs de leraar. Dit neemt de brugfunctionaris op zich. De leraar kan zich weer richten op het lesgeven, de intern begeleider of zorgcoördinator en directeur op het ondersteunen van de leraar.
- De naam brugfunctionaris komt oorspronkelijk uit België en is in Nederland voor het eerst in Groningen geïntroduceerd (circa tien jaar geleden). De ervaring leert echter dat dezelfde type werkzaamheden op andere plaatsen ook door een schoolmaatschappelijk werker of 'jeugdhulp in de school'-medewerker kunnen worden uitgevoerd. De Brugfunctionaris hoeft dus niet altijd een persoon in deze functie te betreffen, maar kan ook een klein kernteam zijn wat vanuit dezelfde doelstelling werkt.

Uitkomsten brainstormsessie: kaders voor de regeling

- De overkoepelende doelstelling van de inzet van de brugfunctionaris is het versterken van het pedagogisch klimaat, van het welbevinden van leerlingen en van de verbinding tussen school, thuis en zorg en ondersteuning (in de wijk). Met de subsidie sturen we op deze doelstelling, niet direct op hoe dit exact wordt ingevuld. Scholen krijgen

de ruimte om zelf in te vullen welke taken (het hoe) het beste passen in hun specifieke context, en om aan te sluiten bij de bestaande ondersteuningsstructuur op school.

- Schoolbesturen vragen de subsidie (voor een periode van 3 jaar, vanaf schooljaar 2024-2025) aan voor een specifieke school of voor specifieke scholen, in nauw overleg met de desbetreffende scholen. Er zijn vooraf geen selectiecriteria voor het aanvragen van een subsidie, zodat schoolbesturen de ruimte hebben om zelf in te schatten welke scholen binnen hun bestuur het meeste baat hebben bij een brugfunctionaris.
- Een schoolbestuur ontvangt voor een school in het primair onderwijs op basis van de subsidieregeling een vast bedrag per jaar (€ 40.000), zodat we een minimuminzet kunnen garanderen bij alle deelnemende scholen. Voor scholen in het voortgezet onderwijs is het budget per school driemaal zo hoog (€ 120.000 per jaar). We verwachten dat de taken van de brugfunctionaris niet één op één meegroeien met een school met meer leerlingen.
- Indien er sprake is van over-inschrijving is er voor gekozen om de investering in te zetten daar waar de nood het hoogst is. Daarom wordt bij over-inschrijving op basis van de CBS-indicator (basisonderwijs, vo) en CUMI-indicator (sbo en (v)so)) achteraf een rangschikking gemaakt en worden scholen geselecteerd (hoogste scores eerst).
- Het subsidieplafond is berekend op 15% van de scholen per sector (bo, sbo, (v)so en vo). In het geval van onderuitputting in de ene sector en overinschrijving in de andere, kunnen de middelen tussen de sectoren geschoven worden, zodat de subsidie grotendeels wordt uitgeput.
- Scholen die de subsidie ontvangen worden verplicht (zoals gebruikelijk bij subsidieverlening) mee te werken aan een onderzoek naar de effectiviteit van de brugfunctionaris. De uitkomsten van het onderzoek worden gedeeld met het veld en kunnen gebruikt worden voor de evaluatie van de subsidieregeling.
- De subsidieregeling wordt gefinancierd uit de coalitieakkoord-middelen gericht op het kansengelijkheid (totaal 1 miljard) en zijn structureel beschikbaar. Na afloop van de regeling (wanneer de uitkomsten van het onderzoek bekend zijn) wordt bezien hoe we de middelen het beste kunnen inzetten en verdelen binnen de bekostiging aan scholen.

Voorgenomen planning

- Er is veel draagvlak voor (een verbreding van) de inzet van brugfunctionarissen. Naast de goede ervaringen vanuit bestaande initiatieven (Groningen, Zaandam, Zutphen e.a) en de pilot van de GKA, zijn veldpartijen positief over initiatieven zoals de brugfunctionaris om de verbinding tussen school, thuis en zorg en ondersteuning (in de wijk) te versterken.
- Op veel plekken in Nederland is met middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs geïnvesteerd in soortgelijke (tijdelijke) initiatieven, gericht op het versterken van de ondersteuningsstructuur en verbinding tussen gemeente, zorg en school.
- In een klankbordgroep met vertegenwoordigers van veldpartijen wordt meegedacht over de subsidieregeling. Ook de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de ministeries van VWS en SZW zijn actief betrokken bij de uitwerking van de regeling, zodat deze goed aansluit op de rol van

gemeenten en zorg- en armoedebeleid. Met VWS en SZW wordt ook op verzoek van uw ambtsvoorganger op ambtelijk niveau gesproken over het eventueel opschalen en uitbreiden van de regeling vanuit het idee dat de school als vindplaats kan dienen voor problematiek op het terrein van VWS en SZW.

- De huidige inzet is er op gericht om de regeling begin 2024 open te zetten zodat scholen per 2024 middelen kunnen ontvangen. Dit betekent dat de scholen met een toegekende subsidie de middelen kunnen meenemen in de begroting voor het schooljaar 2024-2025.

Financiële gevolgen

Voor de nieuwe regeling is er vanaf 2024 € 51,8 miljoen budget beschikbaar. De middelen zijn afkomstig uit de CA middelen voor Kansengelijkheid. De financiële dekking staat verdeeld over artikel 1 (Primair Onderwijs) en artikel 3 (Voortgezet Onderwijs).

Toelichting - Schoolmaaltijden

Verlenging van het huidige programma

- De drie departementen zijn gezamenlijk gekomen tot dekking voor het verlengen van het huidige programma met een jaar, tot 31 december 2024.
- De uitvoering van het programma blijft voor scholen hetzelfde: scholen blijven de keuze houden tussen de optie maaltijd op school en de boodschappenkaart.
- Peildatum voor deelname is 31 december 2023; scholen die op deze datum deelnemen aan het programma, mogen in 2024 verder gaan met het programma. De verlenging is daarmee puur een voortzetting voor deelnemende scholen, zodra de middelen voor 2023 zijn uitgeput is er geen ruimte meer binnen het budget voor nieuwe scholen om zich aan te melden.
- Het huidige programma wordt volledig gefinancierd door OCW. Echter zal de verlenging in 2024, medegefinancierd door SZW en VWS, mogelijk leiden tot kleine aanpassingen ten opzichte van het huidige programma. De verwachting is onder andere dat er door VWS in de verlenging van het programma meer nadruk op gezondheid zal worden gelegd. Hoe dit precies in de praktijk zal worden gebracht, moet nog in gezamenlijkheid worden uitgewerkt.

Uitwerking motie

- De scenario's verschillen op doelgroep, aanbod, financieringsstroom en verantwoordelijkheid voor de uitvoering.
- De scenario's zijn zo opgesteld dat ze bijdragen aan de drie doelstellingen van de betrokken departementen: kansengelijkheid, (kinder-)armoedebestrijding en gezondheid.
- Scenario A gaat uit van schoolmaaltijden voor een afgebakende doelgroep. Deze afbakening vindt meest logischerwijs plaats op basis van een armoede-indicator.
 - In het huidige programma Schoolmaaltijden wordt gebruik gemaakt van een afbakening op basis van het percentage lage

- inkomens op schoolvestigingsniveau (NCO-rapportage). Op dit moment komt een school in aanmerking voor het programma als 30% of meer van de leerlingen uit een huishouden met een laag inkomen komt. Hiermee vallen ruim 650.000 leerlingen in de doelgroep. Deze methode van doelgroepbepaling is tot uiterlijk 2024 bruikbaar, vanwege beschikbaarheid van de rapportage.
- Met de middelen van het huidige programma Schoolmaaltijden is de verwachting dat 398.000 leerlingen kunnen deelnemen aan het programma.
 - Het is binnen scenario A een mogelijkheid om 1) bij dit aantal te blijven, 2) de totale doelgroep van 650.000 te hanteren of 3) het benodigde percentage lage inkomens bijvoorbeeld te verlagen, zodat meer scholen in aanmerking komen voor schoolmaaltijden.
 - Als alternatief van de huidige methode van doelgroepbepaling is een mogelijkheid om een nieuwe indicator te ontwikkelen. Het ontwikkelen van een dergelijke indicator neemt ongeveer twee jaar in beslag. Dit is dus alleen een optie indien er structurele middelen voor schoolmaaltijden beschikbaar zijn.
 - Qua uitvoering en financiering zijn er binnen scenario A ook verschillende opties mogelijk. Het is een mogelijkheid middelen direct aan scholen te geven via een subsidie, te werken met een tussenpartij zoals ook in het huidige programma gedaan wordt of om de financiering via gemeenten te laten lopen.
 - De kosten voor de verschillende structurele sub scenario's onder A lopen uiteen van € 155 miljoen tot € 253 miljoen per jaar.
 - Voor de voor- en nadelen van de subscenario's verwijzen we u naar de uitwerking in de bijlage.
- Scenario B gaat uit van schoolmaaltijden voor alle leerlingen in het po en vo.
 - In dit scenario wordt schoolmaaltijden een genormaliseerd onderdeel van het Nederlandse onderwijs. Er zijn meerdere landen in Europa waar dit al het geval is, zoals Zweden en Finland.
 - Een andere mogelijkheid is het aanbieden van schoolfruit aan alle leerlingen.
 - Voor de uitvoering en financiering van dergelijk scenario's zijn meerdere opties mogelijk: via een tussenpartij of het organiseren van schoolmaaltijden een wettelijke taak maken van scholen.
 - De kosten voor scenario B bedragen € 949 miljoen per jaar voor schoolmaaltijden en € 88 miljoen per jaar voor schoolfruit.
 - Scenario C gaat uit van een integrale benadering van een structurele vormgeving van schoolmaaltijden.
 - Scenario C gaat ervan uit dat het aanbieden van schoolmaaltijden aan een afgebakende doelgroep het best gecombineerd kan worden met een aanpak gericht op het stimuleren van gezonde en duurzame voeding en een gezonde leefstijl voor alle leerlingen.
 - Voor deze integrale aanpak zijn twee opties uitgewerkt: het combineren van schoolmaaltijden voor een afgebakende doelgroep met Gezonde School voor alle scholen en het combineren van schoolmaaltijden voor een afgebakende doelgroep met schoolfruit voor de overige scholen.

- De kosten voor de verschillende structurele subscenario's onder C lopen uiteen van € 160,3 miljoen tot € 318 miljoen.

Overwegingen en uitgangspunten bij uitwerking

- Omdat de motie van Dassen en Van Weyenberg is ingediend in het kader van het toenemende aantal kinderen dat onder de armoedegrens opgroeit, is het een optie om ook minderjarige studenten in het mbo mee te nemen in een structureel schoolmaaltijdenaanbod. Deze studenten hebben nog geen recht hebben op studiefinanciering en zijn vaak van dezelfde leeftijd als leerlingen in het vo die wel kunnen deelnemen aan het huidige programma. De optie voor het meenemen van het mbo in de doelgroep is ook meegenomen als aparte alinea in de uitwerking van de scenario's.
- In het huidige programma Schoolmaaltijden kan een school kiezen tussen het aanbieden van een maaltijd op school of het uitgeven van een boodschappenkaart voor thuis. Bij de laatste wordt uitgegaan van vertrouwen in ouders, dat zij voor hun kind zullen kopen wat zij nodig achten. Echter is bij de boodschappenkaart niet te controleren of het voedsel dat ouders kopen voor hun kinderen gezond is, waardoor dit aanbod niet past bij de doelstelling gezondheid. Ook zijn er op de structurele termijn mogelijk passendere instrumenten voor armoedebestrijding te bedenken, zoals het verhogen van het sociaal-minimum. Om bovenstaande redenen is de boodschappenkaart niet meegenomen als optie voor een structureel schoolmaaltijdenaanbod.
- Een officiële evaluatie van het programma Schoolmaaltijden en de door scholen en ouders ervaren effecten volgt in het najaar. In oktober zullen naar verwachting de eerste publiceerbare resultaten beschikbaar zijn. De voor- en nadelen van de beschreven scenario's zijn dus voornamelijk op basis van een beleidsmatige inschatting.
- Voor OCW zijn een aantal uitgangspunten belangrijk in een structureel schoolmaaltijdenaanbod:
 - Schoolmaaltijden dragen bij aan het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs.
 - Scholen moeten worden ontzorgd bij de uitvoering van schoolmaaltijden.
 - Bij het organiseren van maaltijden op school zou geen kostbare onderwijstijd verloren moeten gaan.
 - Scholen behouden vrijheid in het kiezen van een voor hen werkbare vorm van maaltijden op school. Dit draagt bij aan het ontlasten van onderwijspersoneel
 - Stigmatisering moet worden voorkomen.
 - De school dient als vindplaats voor het schoolmaaltijdenaanbod.

Stand van zaken huidig programma Schoolmaaltijden

- Het huidige programma Schoolmaaltijden is gelanceerd op 29 maart 2023 en loopt tot en met 31 december 2023.
- Per september 2023 doen ruim 1600 scholen mee aan het programma, dat is meer dan 1 op de 5 scholen in Nederland.
- Op deze scholen zitten ongeveer 378.000 leerlingen..

- Driekwart van de deelnemende scholen is een po-school, een kwart is een vo-school.
- Tweederde van de deelnemende scholen organiseert een maaltijd op school via het Jeugdeducatiefonds, een derde doet mee met de boodschappenkaart.

Financiële gevolgen

Bij OCW is dekking gevonden (in totaal € 102,5 miljoen) middels incidentele extensiveringen in 2024 op het budget voor MDT (€ 25,0 miljoen) en de subsidieregeling heterogene brugklassen (€ 55,5 miljoen). Daarnaast is er voor € 22,0 miljoen geëxtensiveerd op de bekostiging van het primair en voortgezet onderwijs. Wanneer er in het voorjaar eindejaarsmarge beschikbaar is, zal bezien worden of de lumpsum met € 22 miljoen kan worden aangevuld. Daarnaast zijn er voor € 1,0 miljoen generale middelen ter beschikking gesteld voor schoolmaaltijden in Caribisch Nederland.

In het geval dat de begrotingsbehandeling later in het jaar plaatsvindt dan in voorgaande jaren, ontstaat er mogelijk een situatie waarbij de begroting bij de start van het nieuwe jaar nog niet geautoriseerd is door beide Kamers. Over zowel de structurele middelen voor de brugfunctionaris als over de voortzetting van het programma Schoolmaaltijden is in de brief het belang opgenomen van het starten met de uitvoering per 1 januari 2024.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

Persoonsgegevens

Datum

11 april 2023

Referentie

37875916

Bijlagen

1. Doelstellingen
Brugfunctionaris

2. Stapeling CBS-indicator

Uitwerking subsidie Brugfunctionaris

Aanleiding

Begin april bent u akkoord gegaan met de voorgestelde uitwerking van de gereserveerde structurele RA-middelen (vanaf 2024 en verder) op de post 'Brugfunctionaris' (€51,8 miljoen) onder de pijler Kansengelijkheid (totaal €1 miljard), in de vorm van een subsidie. De brugfunctionaris richt zich op (het voorkomen van) problemen, het ondersteunen van gezinnen die te maken hebben met (armoede)problematiek en het versterken van het pedagogisch klimaat zodat leerkrachten weer tot lesgeven toekomen en leerlingen beter tot leren komen.¹ In deze nota wordt een voorstel gedaan voor de verdeelsleutel van de middelen en wordt een concreter beeld van de scenario's voor het uitwerken van de subsidie gegeven.

Deze nota en het geadviseerd besluit wordt op **24 mei 2023** met u in een brainstormsessie besproken.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het vormgeven van een subsidie waarbij:
 - Alle scholen een aanvraag kunnen doen voor de subsidie. Indien er overinschrijving is zal de wijze van verlening van de subsidie door middel van een selectie op basis van een indicator geschieden. Hierbij vindt de selectie achteraf plaats (zie: *scenario 1*).
 - De middelen worden verdeeld over vo-scholen, (v)so, sbo en het basisonderwijs. Hierbij zullen (v)so, sbo en het basisonderwijs middelen ontvangen om 0,4 fte aan te nemen en vo-scholen middelen ontvangen om 1,2 fte aan te nemen. Zo kan het merendeel van de middelen aan het basisonderwijs worden besteed conform optie 1.
 - De betrokkenheid van de gemeente in de subsidievoorwaarden wordt opgenomen.

Kernpunten

- Ons voorstel is om de subsidie op hoofdlijnen uit te werken zoals aangegeven onder de toelichting. Hierbij stellen we voor dat:
 - in eerste instantie alle scholen een aanvraag kunnen doen voor de subsidie, omdat alle scholen naar onze verwachting profijt hebben

¹ [Pedagogisch klimaat | Primair onderwijs | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

van een brugfunctionaris die een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg organiseert. Indien er sprake is van overinschrijving willen we dat de investering daar terecht komt waar we verwachten dat de nood het hoogst is. Hierom stellen we voor dat indien nodig er achteraf een rangschikking wordt gemaakt op basis van de CBS-indicator (basisonderwijs, vo) en CUMI-indicator (sbo en (v)so) waarbij scholen worden geselecteerd. Achteraf selecteren wordt daarnaast ook voorgesteld omdat het gebruik van de CBS-indicator en de CUMI-indicator behoorlijk stapelt.

- Naar schatting 15% van de scholen met de subsidie in 2024 een brugfunctionaris kunnen aanstellen, waarbij het basisonderwijs procentueel meer middelen toebedeeld krijgt. Dit komt neer op meer dan 900 po-scholen en circa 100 scholen in het vo, sbo en (v)so. Met de middelen kan ongeveer 500 fte aan brugfunctionarissen in dienst worden genomen door scholen.
- In eerste instantie wordt per sector (bo, sbo, (v)so en vo) een subsidieplafond ingericht. In het geval van onderuitputting zal het mogelijk zijn om de middelen tussen de sectoren te verschuiven afhankelijk van welke scholen een aanvraag doen.
- De doelstellingen zoals in bijlage 1 worden beschreven

Toelichting

Subsidie op hoofdlijnen – doel en uitgangspunten

Een inventarisatie in het land leert dat de functie van *brugfunctionaris* op verschillende manieren wordt vormgegeven, passend bij de uitdagingen in de lokale context. De ene keer worden ze daadwerkelijk brugfunctionaris genoemd. De andere keer gaat het om het versterken van het school-zorg team. De inzet en het te bereiken doel zijn echter hetzelfde. Hieruit komen de volgende uitgangspunten voor de subsidieregeling voort:

- Schoolbesturen vragen de subsidie aan voor een specifieke school of specifieke scholen, in nauw overleg met de desbetreffende scholen. Scholen kunnen geen subsidie ontvangen, dit gaat altijd via het schoolbestuur. Om inspraak van scholen op de besteding te stimuleren wordt er een bepaling uitgewerkt die stelt dat de MR van de school betrokken moet zijn bij de besteding en bij het opmaken van het plan van aanpak.
- De overkoepelende doelstelling is het versterken van het pedagogisch klimaat, het versterken het welbevinden van leerlingen en de verbinding tussen *school, kind en gezin en de ondersteuningsstructuur*² op school te versterken. Dit is vrij algemeen geformuleerd, zodat er per school maatwerk mogelijk is om te doen wat voor hen past en aansluit bij de problematiek op school en in de wijk;
- We sturen op deze doelstellingen (bijlage 1), niet zo zeer op de taken van de brugfunctionaris specifiek. Hiermee zijn de voorwaarden meetbaar te maken en blijft maatwerk mogelijk. De subsidievoorwaarden worden na de zomer samen met een klankbordgroep bestaande uit ervaren brugfunctionarissen, schoolbestuurders, leraren, lectoren en andere vertegenwoordigers uit het veld opgesteld om ze zo goed mogelijk te

²Ondersteuningsstructuur houdt in welke ondersteuning beschikbaar is op een school voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. De leraar en intern begeleider kunnen dit in de school organiseren.

- laten aansluiten bij wat werkt in de praktijk.
- De betrokkenheid van de gemeente wordt in de subsidievoorwaarden verwerkt. Dit wordt gedaan omdat de samenwerking met gemeenten cruciaal is in het integreren van de brugfunctionaris als spin in het web binnen het sociaal domein en het onderwijs. Er wordt komende tijd met de VNG en de klankbordgroep verkend op welke wijze de gemeenten het beste betrokken kunnen worden; doormiddel van het ondertekenen van de subsidieaanvraag zoals bij de Onderwijs zorg arrangementen of doormiddel van het ondertekenen van een convenant zoals bij School en Omgeving.
- Scholen die de subsidie ontvangen worden verplicht mee te werken aan een onderzoek naar de effectiviteit van de brugfunctionaris. Voor dit onderzoek wordt geld vrijgemaakt uit de middelen voor de brugfunctionaris. De uitkomsten van het onderzoek worden gedeeld met het veld en kunnen gebruikt worden voor de evaluatie van de subsidieregeling.
- De aanvraagperiode van de subsidie zal in het voorjaar van 2024 zijn. DUS-i (die de subsidie uit zal voeren) heeft hierna 13 weken de tijd om de beschikkingen uit te sturen, eventueel kunnen scholen direct na rangschikking geïnformeerd worden. Door de aanvraagperiode als genoemd te stellen ontvangen de scholen de beslissing nog voordat ze de formatie van het volgende schooljaar rond hebben. Zo kunnen ze hier nog rekening mee houden.
- De voorgestelde looptijd van de subsidie is drie jaar. De scholen hebben hierdoor de tijd om het school zorg team te versterken door personeel (bv. een brugfunctionaris) aan te nemen die dan de tijd hebben om het vertrouwen van ouders te krijgen en van daaruit zijn/haar taken te vervullen en de doelstellingen te behalen.
- De structurele middelen zullen na afloop van de looptijd (wanneer nog meer bekend is over wat werkt) desgewenst worden verstrekt via (aanvullende) bekostiging aan scholen. Door gebruik te maken van een monitoronderzoek kunnen de geleerde lessen worden gebruikt om te bepalen hoe en bij welke scholen de structurele middelen na de subsidieregeling het effectiefst kunnen worden ingezet. Met deze lerende aanpak beogen we onder andere te leren hoe de brugfunctionaris in de verschillende sectoren wordt ingezet, hoeveel fte effectief is, hoe de samenwerking met de gemeente en het sociaal domein het beste kan worden ingezet en welke scholen de brugfunctionaris het hardst nodig hebben.
- Het verantwoordingsregime zal worden bepaald naar aanleiding van de gemaakte keuzes in deze nota. Hierbij leren we ook van andere regelingen zoals School en omgeving.

Wijze van subsidieverlening

Er dient een keuze te worden gemaakt met betrekking tot de wijze waarop scholen die in aanmerking komen voor de subsidie worden geselecteerd (in geval van overschrijving op de regeling). Hieronder zijn drie mogelijke scenario's uitgewerkt, waarbij scenario 1 eerder is benoemd als geadviseerd besluit.

Scenario 1 - Op basis van indicatoren: alle scholen kunnen zich inschrijven, omdat alle scholen naar onze verwachting profijt hebben van een brugfunctionaris die een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg organiseert. Indien er sprake is van over inschrijving willen we dat de investering daar terecht komt waar we verwachten dat de nood het hoogst is. Hierdoor moet er in het geval van over

inschrijving een selectie worden gemaakt. Hierom wordt er in scenario 1 op basis van de CBS-indicator (basisonderwijs, vo) en CUMI-indicator (sbo en (v)so)), bij overschrijving, achteraf een rangschikking gemaakt en worden scholen geselecteerd.

- Voordeel: Door achteraf te selecteren kunnen alle scholen een aanvraag doen. De kans op onderuitputting wordt daarmee kleiner, waardoor er een groter aantal scholen gebruik kan maken van de brugfunctionaris. Daarnaast wordt er door te selecteren op basis van voorwaarden gezorgd dat de middelen voor de brugfunctionaris zo veel mogelijk terecht komen bij scholen die hen het hardst nodig hebben.
- Nadeel: Het gebruik van de CBS-indicator en de CUMI-indicator 'stapelt' behoorlijk. Dat wil zeggen dat de indicator oorspronkelijk ontwikkeld is om het risico op onbenut leerpotentieel te bepalen, maar nu ook vaak voor andere doeleinden wordt ingezet (bijvoorbeeld NP Onderwijs en subsidie Masterplan basisvaardigheden). Daarmee worden de verschillen tussen scholen die wel en niet middelen ontvangen op basis van de CBS-indicator dus behoorlijk groot. In bijlage 2 is een overzicht van regelingen waar een school die onder de CBS-indicator valt voor in aanmerking kan komen. Een school die met al deze regelingen te maken krijgt zal niet elke regeling aanvragen en daarnaast wordt deze niet regelingen geselecteerd bij alle regelingen.
- De CUMI-indicator is een verouderd cijfer dat alleen de culturele achtergrond meet. Dit is een slechte indicator voor het inschatten welke sbo en (v)so scholen het meest gebaat zouden zijn met een brugfunctionaris. Daarnaast kan het toepassen van een indicator op basis van culturele achtergrond voor een nieuwe regeling gevoelig liggen in het veld. Voor scholen in het speciaal onderwijs is er nu echter geen alternatief. Ook de CBS-indicator is voor deze scholen (nog) niet beschikbaar. Daarnaast is het niet mogelijk om de CBS-indicator en de CUMI-indicator één op één met elkaar te vergelijken, dit kan worden opgelost door aparte subsidieplafonds per sector te werken.
- Doordat we de regeling met dit scenario in eerste instantie voor alle scholen openzetten en pas achteraf selecteren is het risico op teleurstelling voor de aanvrager hoger. In de subsidieregeling zal hier rekening mee worden gehouden bij het berekenen van de regeldruk. Er zal in overleg met de kerngroep worden gekeken hoe we het aanvragen van de regeling zo kunnen maken dat scholen niet al te veel tijd en middelen kwijt zullen zijn. Een alternatief is om vooraf een selectie te maken waarbij de doelgroep wordt verkleind en de kans op afwijzing wordt verminderd. Het nadeel hiervan is dat je scholen vooraf uitsluit van het aanvragen van de regeling terwijl ze er wel baat bij zouden hebben, niet alle middelen worden uitgeput en de indicator om vooraf te selecteren ook de CBS-indicator is.

Scenario 2 - Op basis van een selectie door gemeenten: Gemeenten wijzen scholen aan die de subsidie mogen aanvragen. De gemeenten mogen een bepaald percentage van de scholen aanwijzen waarbij rekening wordt gehouden met de verdeling over basisonderwijs, vo, sbo en (v)so.

- Voordeel: Gemeenten hebben inzicht in armoede en jeugdzorgcijfers waardoor zij in overleg met scholen kunnen aanwijzen wie de brugfunctionaris het hardst nodig hebben. Naast het gebruik van de CBS- of CUMI-indicator kunnen gemeentes gebruik maken van een zelf bepaalde of gemaakte indicator. Doordat gemeenten de keuzes maken zijn ze meteen ook betrokken bij de inzet van de brugfunctionaris wat tot een betere samenwerking kan leiden.

- Nadeel: Gemeenten bepalen welke scholen een aanvraag mogen doen waardoor de regie in eerste instantie bij de gemeenten ligt en niet bij de scholen. Daarnaast is een school afhankelijk van de welwillendheid van een gemeente om mee te doen met de subsidie. De indicatoren waarop gemeenten scholen selecteren kunnen van elkaar verschillen wat ervoor zorgt dat scholen bij een gemeente niet geselecteerd wordt terwijl deze bij een andere wel onder de selectiecriteria zou vallen. Ook hebben middelgrote en kleine gemeentes de mankracht en de tijd vaak niet om deze subsidie aan te vragen en de selectie zorgvuldig uit te voeren.

Scenario 3 - Op basis van een plan van aanpak (inhoudelijke beoordeling): De scholen leveren bij hun subsidieaanvraag een plan van aanpak aan welke DUS-i toetst en rangschikt.

- Voordeel: alle scholen komen in aanmerking voor de subsidie en er zijn meer mogelijkheden om de selectie van scholen te bepalen.
- Nadeel: Dit kost scholen en DUS-i veel (administratieve) lasten. Er moeten nog steeds selectiecriteria voor het plan van aanpak opgesteld worden. Het is sterk de vraag of het beoordelen van zoveel verschillende plannen van aanpak door DUS-i realistisch is. We gaan er van uit dat de regeling ongeveer 1000 scholen kan helpen. Als er sprake is van overvraging zou DUS-i wellicht duizenden aanvragen moeten beoordelen. De gebruikelijke tijd van beoordeling (13 weken) is dan sowieso niet haalbaar. Daarnaast is het sterk de vraag of de plannen van aanpak zoveel zullen afwijken dat er een duidelijk onderscheid kan worden gemaakt tussen verschillende voorstellen. Indien er voor deze optie wordt gekozen zullen er andere regelingen moeten worden uitgesteld om de werklast behapbaar te maken voor DUS-i.

Het advies is om de wijze van subsidieverlening op basis van indicatoren conform geschetst scenario 1 vorm te geven. Met dit scenario geven we alle scholen de kans om zich in te schrijven voor de subsidie, maar bij over inschrijving zorgen we er zo goed mogelijk voor dat de regeling de scholen bereikt die de brugfunctionaris het hardst nodig hebben, terwijl de kans dat de middelen volledig worden uitgeput wordt geoptimaliseerd wat ten goede komt aan de doelmatigheid. Ook zijn er minder uitvoeringsconsequenties.

Opties verdeelsleutel en aantal fte

Binnen elk van bovengenoemde scenario's is een aantal keuzes gemaakt over de breedte van de inzet van de middelen – per schoolsoort en het bedrag per school. Hieronder volgt een opsomming van en een toelichting op elk van deze keuzes.

- Bereik van de scholen: met de beschikbare middelen is het mogelijk om voor circa 15% van de scholen een subsidie voor de brugfunctionaris te verschaffen, afhankelijk van de verdeling tussen po en vo en de hoogte van het subsidiebedrag. Het bedrag dat de scholen ontvangen is op basis van een inzet van 0,4 fte per school. Scholen kunnen daarnaast geld uit eigen middelen beschikbaar stellen om de inzet van de brugfunctionaris verder uit te breiden.
- Hoogte van het bedrag: een schoolbestuur ontvangt op basis van de subsidieregeling een vast bedrag per school. Dit kan door het schoolbestuur gekoppeld worden aan een aantal fte.
 - Voor een basisschool varieert dit bedrag op basis van de beschikbare middelen tussen €40.000 en €60.000 per school, wat circa overeenkomt met 0,4 tot 0,6 fte. In de pilots van de GKA die

nu al van start zijn gegaan, zijn dit de werkgeverslasten voor een brugfunctionaris met een HBO-achtergrond.

- In de ervaring van Gemeente Groningen – die sinds 12 jaar met brugfunctionarissen werken – heeft de inzet van een brugfunctionaris alleen resultaat wanneer er voldoende tijd is om bijvoorbeeld een relatie op te kunnen bouwen met ouders. Zij adviseren een structurele inzet van minimaal 0,6 fte.³ Uit de pilots van de GKA blijkt het voor scholen soms lastig te zijn om mensen te vinden die voor dit aantal uren beschikbaar zijn. Daarom is in de uitwerking gekozen voor een inzet van 0,4 fte.
 - Voor een vo-school varieert dit bedrag tussen de €120.000 en €160.000 per school, omdat vo-scholen veel groter zijn dan po-scholen.
- Verdeling basisonderwijs-vo: Het voorstel is om het basisonderwijs procentueel meer middelen toe te bedelen dan vo-scholen. Op het basisonderwijs is het goed mogelijk om een vertrouwensband met leerlingen en hun ouders op te bouwen door 'agendaloos aanwezig te zijn': de kinderen worden naar school gebracht, ouders staan op het schoolplein waar de brugfunctionaris ook is, ze komen uit de wijk en de ouders zijn doorgaans meer betrokken dan in het vo. Op basis hiervan, en op basis van de ervaringen uit het land en de pilot van de GKA, verwachten we in het po de grootste impact. Daarnaast handelt de brugfunctionaris preventief met de school als vindplaats wat maakt dat deze op een jongere leeftijd eerder kan helpen. Ook is er veel meer ervaring met brugfunctionarissen in het basisonderwijs. Omdat er veel meer po-scholen zijn, zorgt dat er ook voor dat er meer middelen naar het primair onderwijs gaan dan als er met een bedrag per leerling wordt gewerkt.
- Het uitgangspunt voor de verdeling van de middelen is een bedrag per school, zodat we zo een minimuminzet kunnen garanderen bij alle deelnemende scholen. Voor VO is dat budget per school driemaal zo hoog. We verwachten dat de taken van de brugfunctionaris niet één op één meegroeien met een school met meer leerlingen.
- We stellen voor om in eerste instantie per sector (bo, sbo, (v)so en vo) een subsidieplafond in te richten. Daarmee houden we controle over welke groep scholen de middelen krijgen. In het geval van onderuitputting zal het mogelijk zijn om de middelen tussen de sectoren te verschuiven afhankelijk van welke scholen een aanvraag doen.
- Gespecialiseerd onderwijs: Het voorstel is om (v)so en sbo- scholen mee te nemen in de subsidie. Deze scholen geven aan dat de aansluiting met de jeugdzorg juist als één van de grootste knelpunten wordt ervaren. Doordat (v)so-scholen vaak een regionale functie vervullen en zij met veel woonplaatsen van hun leerlingen te maken hebben, is de complexiteit in afstemming groter. (Voor (v)so en sbo-scholen komt hetzelfde bedrag beschikbaar als voor reguliere bo-scholen, omdat er gemiddeld ongeveer evenveel leerlingen op zitten.)

Hieronder zijn twee mogelijke uitwerkingen voor de verdeling van de middelen voor de brugfunctionaris, waarbij er verschillen zijn in het percentage scholen dat gebruik kan maken van de subsidie, de verdeling tussen po en vo en wel of niet

³ [De brugfunctionaris op school | Brochure | Gelijke kansen \(gelijke-kansen.nl\)](#)

het gespecialiseerd onderwijs meenemen. Ons voorstel is om de middelen te verdelen conform uitwerking 1 waarbij (v)so en sbo worden meegenomen en waarbij het basisonderwijs procentueel meer middelen toebedeeld krijgt.

sector	% scholen	aantal scholen	bedrag per school	indicatief fte	bedrag	% per sector
Uitwerking 1: 15% van de doelgroep, inclusief sbo en (v)so (zie: scenario 1)						
Basisonderwijs	15%	910	€ 40.000,00	0,4	36 miljoen	70%
Sbo	15%	40	€ 40.000,00	0,4	1,5 miljoen	3%
(V)so	15%	40	€ 40.000,00	0,4	1,5 miljoen	3%
VO	15%	97	€ 120.000,00	1,2	12 miljoen	23%
Uitwerking 2: 15% van de doelgroep						
Basisonderwijs	15%	910	€ 40.000,00	0,4	36 miljoen	70%
VO	15%	97	€ 160.000,00	1,6	15 miljoen	30%

Financiële gevolgen

- Voor de burgfunctionaris zijn vanaf 2024 middelen beschikbaar gekomen in het kader van de pijler kansengelijkheid van het coalitieakkoord. Dit bedraagt € 51,8 mln structureel.
- De middelen voor de brugfunctionaris staan nu nog onder het instrument bekostiging op artikel 1 (PO) en 3 (VO).
- Bij het julibriefloket zullen de middelen op het instrument subsidie worden gezet, op de artikelen voor PO en VO. Dit is onder voorbehoud van akkoord van FIN.
- Een deel van de middelen zal gebruikt worden voor monitoring en onderzoek.

Achtergrond van de brugfunctionaris

- Op dit moment wordt op verschillende plekken in Nederland al gewerkt met 'brugfunctionarissen'. Groningen werkt al 12 jaar met de brugfunctionaris, hier is DGPV in maart op werkbezoek geweest. Maar er zijn ook goede voorbeelden in bijvoorbeeld Rotterdam, Zaandam en Zutphen. Deze brugfunctionarissen worden op verschillende manieren ingezet om ouders te informeren, helpen, ondersteunen en om de ondersteuningsstructuur op school te versterken. De ene keer worden ze daadwerkelijk brugfunctionaris genoemd. De andere keer gaat het om het versterken van het school-zorg team. De inzet en het te bereiken doel zijn echter hetzelfde. Het fundament hiervan is het opbouwen van een vertrouwensband tussen brugfunctionaris en het gezin, zodat stress sensitief gewerkt kan worden.
- In een vorige nota werd aangegeven dat er ambtelijke gesprekken zouden worden opgestart met VWS en SZW. De gesprekken zijn inmiddels gaande en we zijn ambtelijk in gesprek met VWS en SZW om met hen te bezien in hoeverre deze inzet de komende jaren ook samen met hen kan worden vergroot. SZW gaat een nota naar de minister sturen om hun (financiële) inzet voor de brugfunctionaris te bepalen. VWS heeft aangegeven geen financiële ruimte te hebben, maar dat ze graag meedenken. Ook zijn gesprekken met de VNG gevoerd.
- In april 2023 is door de staatsecretaris van VWS een maatschappelijke dialoog gestart waarin hij de vraag adresseert in hoeverre individuele jeugdzorg de oplossing is voor alle problemen van jongeren. In deze dialoog is een thema de rol van onder andere het onderwijs, bij het bieden van lichte ondersteuning en hulp aan jongeren en ouders. Het versterken van de ondersteuningsstructuur op school, onder meer door de inzet van een brugfunctionaris, kan hier goed op aansluiten.

- Het welbevinden van jongeren staat steeds meer onder druk. De coronacrisis heeft een flinke wissel getrokken op welzijn en sociaal-emotioneel functioneren. Daarnaast ervaren steeds meer jongeren prestatiedruk. Er wordt opgeroepen om prestatiedruk vanuit het onderwijs te verminderen – bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan toetsdruk – maar ook om te investeren in de ondersteuningsstructuur van scholen. De brugfunctionaris kan hier een belangrijke rol in spelen.
- Bij het Kamerdebat over de OCW-begroting 2023 is de motie van het lid De Hoop (PvdA) aangenomen⁴. Daarin wordt de regering verzocht te bezien hoe initiatieven zoals de brugfunctionaris in Zaanstad kunnen worden verbreed. Met deze regeling geeft u invulling aan deze motie.

⁴ [Motie De Hoop 36200-VIII-93](#)

Bijlage 1 Doelstellingen Brugfunctionaris

Doelstellingen bij de inzet van brugfunctionarissen

- Bij de inzet van de brugfunctionaris wordt gedacht aan het realiseren van verschillende doelstellingen, die hieronder nader zijn uitgewerkt en samen vallen onder de algemene doelstelling: *versterken van de verbinding tussen school, kind en gezin en de ondersteuningsstructuur op school.*
 - Leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen zich optimaal ontwikkelen op school in een goed en veilig schoolklimaat en worden daar goed en laagdrempelig bij ondersteund en tijdig bij geholpen.
 - Leraren komen weer meer toe aan het lesgeven, doordat er meer expertise in de school aanwezig is. De intern begeleider kan zich beter focussen op het ondersteunen van leraren.
 - Ouders en leerlingen krijgen sneller laagdrempelige en passende hulp aangeboden.
 - Scholen zijn beter in staat rekening te houden met en in te spelen op de maatschappelijke context rondom de school en het kind.
 - Expertise in de school wordt nieuw ingezet of uitgebreid met extra fte die (een deel van de week) op school aanwezig is;
 - Schoolbesturen maken in overleg met samenwerkingsverbanden en gemeenten een plan voor de ondersteuning en nemen daarin deze preventieve laagdrempelige ondersteuning mee;
 - Geïntensiveerd overleg tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten over de inzet van deze middelen in combinatie met besteding van jeugdzorgbudget en armoedegelden;
 - Leraren en intern begeleiders kunnen zich beter richten op hun onderwijs- en ondersteuningstaken.

Brede doelstelling, specifieke uitwerking in subsidievoorwaarden

- We zien in de praktijk dat de functie van de brugfunctionaris op verschillende manieren wordt vormgegeven, passend bij de uitdagingen in de lokale context. Wel is de inzet altijd gericht op het slaan van een brug tussen school, kind en gezin, met als doel om de verbinding tussen school (en de context waarin het kind opgeroeid) en thuis te versterken en ervoor te zorgen dat kinderen mee kunnen blijven doen en hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Daarom wordt voorgesteld om de algemene doelstelling breed te formuleren, maar bij de subsidievoorwaarden wel specifiek te zijn in welke doelstellingen gerealiseerd moeten worden – met behoud van de mogelijkheid voor scholen om aan te sluiten bij wat nu al werkt en waaraan behoefte is in hun lokale praktijk.

Bijlage 2 Stapeling CBS-indicator

- Via de CBS-achterstandenindicator worden reguliere middelen verdeeld over scholen in het Primair Onderwijs. Dit zijn de middelen voor het

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Deze middelen worden toegevoegd aan de reguliere lump sum van de scholen.

- Financiën zal een aantal casussen waarbij de CBS-indicator wordt gebruikt uitwerken en deze voor de zomer in een nota uitwerken.
- De CBS-indicator wordt daarnaast gebruikt voor het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB), dat niet direct aan scholen wordt uitgekeerd, maar aan gemeenten voor (onder andere) Voor- en vroegschoolse educatie (VVE).
- De CBS indicator wordt is ook gebruikt bij de verdeling van de NP Onderwijs middelen die nog tot en met schooljaar 2024-2025 uitgegeven kunnen worden.
- In het Voortgezet onderwijs wordt gebruik gemaakt van het Leerplusarrangement om de kansengelijkheid te vergroten. In de Visiebrief Kansengelijkheid is aangekondigd dat hiervoor vanaf 2024 de CBS indicator wordt gebruikt.
- Ook bij de Arbeidsmarkttoelage wordt de CBS indicator gebruikt, wel op een andere wijze. Hiervoor is gekeken naar de 15% vesteringen in het po en vo met de hoogste relatieve CBS-score. Alleen deze vesteringen maken aanspraak op de arbeidsmarkttoelage.
- Voor het lwoo wordt een nieuwe indicator ontwikkeld, waarbij de CBS indicator wordt benut; echter wel met andere systematiek.
- De CBS-indicator wordt ook bij subsidieregelingen gebruikt, waaronder Basisvaardigheden en School en omgeving.
- Voor de regelingen basisvaardigheden wordt de CBS indicator en de cumi score gebruikt om de aanvragen voor overige scholen te rangschikken.
- Voor School en Omgeving wordt de CBS-indicator gebruikt om onderscheid te maken tussen scholen die categorie A krijgen en categorie B. De scholen met de hoogst relatieve CBS-score worden ingedeeld in categorie A, zodat 5% van de leerlingen op een categorie A-school zit.

Akkoord met opm. tav direct
subsidie aanvragen door
met: scholen-

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Persoonsgegevens

TER BESLUITVORMING
Aan: MPVD

W

Dank! Ziet er goed uit
Wag even kort bespreken
afstemmen?

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning
Van

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens...

nota

Nota ter besluitvorming uitwerking van de
brugfunctionarissen

Datum
2 februari 2023

Referentie
35297240

Bijlagen
Nadere beschrijving inzet
brugfunctionaris

Voorbeelden van aansluiting van
onderwijs en jeugdhulp in de
praktijk

Aanleiding

- Deze nota doet een na uw opmerkingen van eind februari aangepast voorstel voor de besteding van de gereserveerde structurele RA-middelen (vanaf 2024 en verder) op de post 'Brugfunctionaris' (€51,8 miljoen) onder de pijler Kansengelijkheid (totaal €1 miljard) en vraagt besluitvorming op de verdere uitwerking daarvan.
- Politieke context: in november 2022 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen met betrekking tot het verbreden van het initiatief van de brugfunctionaris zoals bekend uit Zaandam.¹ Ook is er in 2019 een motie aangenomen waarin het kabinet is opgeroepen er voor te zorgen dat op alle onderwijsinstellingen op korte termijn een aanspreekpunt voor leerlingen en studenten met zorgbehoeften aanwezig is.²

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het per 1 januari 2024 inrichten van een subsidie voor schoolbesturen (met een aanvraagperiode in voorjaar van 2024)?³
- Gaat u akkoord met communicatie over de keuze om te investeren, en het middel en de specifieke uitwerking na Prinsjesdag, als meer kan worden gezegd over de besteding en specifieke uitwerking.⁴ Omdat we de deadline voor de voorjaarsnota niet hebben gehaald, kunnen we deze middelen pas bij het loket voor de conceptbegroting (in juni) voor de subsidieregeling op de juiste plek op de begroting zetten. Deze wijziging wordt dan openbaar gemaakt in de ontwerpbegroting 2024, waardoor er pas na Prinsjesdag over gecommuniceerd kan worden.

Kernpunten

- Vanaf 2024 is er structureel €51,8 miljoen (RA) beschikbaar voor brugfunctionarissen binnen de bekostiging van het primair en voortgezet onderwijs. Dat komt overeen met circa 1000 fte.
- Ons voorstel is om te kiezen voor een subsidieregeling aan scholen. Door een subsidie vorm te geven kan in de voorwaarden het doel concreet

¹ Kamerstuk 36200-VIII-93

² Kamerstuk 31497, nr. 305

³ Onder voorbehoud van uitvoeringstoets zou deze in de tweede helft van 2023 gepubliceerd kunnen worden.

⁴ Het bedrag (€51,8 miljoen) staat op de begroting van OCW afstemming met FIN is nodig over de besteding door middel van een subsidieregeling, aangezien het nu als bekostiging op onze begroting staat en wordt omgezet in het instrument subsidies. Deze wijziging wordt voorafgaande aan de conceptbegroting 2024 ingediend.

Is er een tussenoptie bv
Tussen juni - september communicatie?
Voor start schooljaar.
Nee, eerste COM moment is
na Prinsjesdag. We kunnen
dan al wel meer inhoudelijk
delen. op Prinsjesdag wordt de
mutatie gedeeld met de Kamer.
Pas daarna kunnen wij communiceren.

worden beschreven. Daarnaast biedt dit de kans om te leren wat er in de praktijk werkt en deze kennis vervolgens te ontsluiten. Zie voor een nadere onderbouwing de toelichting.

- o Schoolbesturen kunnen een aanvraag doen voor een specifieke school. Schoolbesturen moeten in hun verantwoording van de middelen aangeven wat er per school is uitgegeven. Om inspraak van scholen op de besteding te stimuleren kan een bepaling worden uitgewerkt dat de MR van de school wordt betrokken bij de besteding.
- o Het is niet mogelijk om een school zelf direct een subsidie te laten aanvragen, dat moet altijd via het bevoegd gezag, dat wil zeggen het schoolbestuur.
- o De voordelen van subsidie zijn in de toelichting nader uitgewerkt, maar behelst in elk geval meer sturing vooraf en mogelijkheid tot terugvorderen. Als alternatief kunt u ervoor kiezen om de middelen via (aanvullende) bekostiging aan schoolbesturen te geven. De middelen worden dan via de schoolbesturen middels een eventuele verdeelsleutel verdeeld over alle of een deel van de scholen.
- o U wordt voor de zomer verder geïnformeerd over de uitwerkingsmogelijkheden van de subsidieregeling.
- Om het geld in 2024 als subsidie beschikbaar te kunnen stellen wordt nu van u gevraagd te kiezen voor het financiële instrument subsidie, waarbij nadere uitwerking en de voorwaarden op een later moment kunnen worden uitgewerkt en met u worden gedeeld. Dit vraagt daarnaast nog op één punt nadere afstemming:
 - o Op dit moment staan deze middelen op de begroting als bekostiging, het omzetten naar een subsidie is een technische wijziging en zal daarom afstemming vragen met Financiën. Dit wordt verwerkt in de besluitvorming voor de conceptbegroting voor 2024 en wordt op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer gestuurd.
- Het voorstel is, omdat de functie van brugfunctionaris op verschillende manieren wordt vormgegeven, passend bij de uitdagingen in de lokale context (zie bijlage 2) – dat de tijdelijke subsidieregeling:
 - o de doelstelling in algemene zin is het versterken van pedagogisch ouderschap en de verbinding met school, zodat er maatwerk mogelijk is voor scholen om te doen wat voor hen past en aansluit bij de problematiek op school en in de wijk;
 - o de subsidievoorwaarden – samen met een klankbordgroep bestaande uit ervaren brugfunctionarissen, schoolbestuurders, leraren, lectoren en andere vertegenwoordigers uit het veld op te stellen – zo goed mogelijk aan te sluiten bij wat werkt maar er ook vooraf duidelijke eisen gesteld kunnen worden;

Is daar nog optie tot
opmerken (Als we lasten
willen beperken)

Kan, alleen heb je dan geen
optie tot terugvorderen. Ook
moeten we de functie en taak
dan ~~al~~ al vaststellen wat
maatwerk minder mogelijk
maakt. Dit is omdat de
inspectie moet kunnen
controleren of/en hoeveel
tijd de Brugfunctionaris
gericht aan onderwijs besteed.
Je leert aanvullende
bekostiging voor een bepaald
deel uit, je kan die besteding
alleen niet afdwingen.

Datum
2 februari 2023

- o er gemonitord kan worden tijdens de looptijd van de subsidie op de effectiviteit van de inzet en verschillende aanpakken, en dit gedeeld kan worden met het veld. De structurele middelen kunnen na afloop van de looptijd (wanneer nog meer bekend is over wat werkt) desgewenst worden verstrekt via (aanvullende) bekostiging aan scholen.

Deze opzet wordt verder uitgewerkt bij de uitwerking van de subsidieregeling, waarover u voor de zomer wordt geïnformeerd

- U heeft in een vorige versie van deze nota ingestemd met het inrichten van een overleg met SZW en VWS waarin we (eerst ambtelijk en vervolgens politiek) bespreken welke mogelijkheden er op termijn zijn om deze inzet op brugfunctionarissen op termijn uit te breiden met cofinanciering vanuit SZW en VWS. Ambtelijk is tot nu toe aangegeven dat SZW en VWS niet direct middelen beschikbaar hebben.
- U bent onder andere tijdens het overleg met het Jeugdeducatiefonds (JEF) en het Rode Kruis op 16 februari jongstleden akkoord gegaan om, wanneer dit opportuun was, te kijken hoe de brugfunctionaris te verbinden valt aan de inzet op schoolmaaltijden in 2023. Op dit moment kijken we of (en hoe) we op het eerste evaluatiemoment vlak voor de start van de zomervakantie, scholen de vrijheid kunnen geven om binnen de middelen die zij ontvangen voor schoolmaaltijden van het JEF, deze deels te besteden aan een brugfunctionaris. Op dit moment kunnen scholen die vrijwilligers inzetten voor de organisatie van schoolmaaltijden, deze al wel een vrijwilligersvergoeding aanbieden.

Inzet van de Brugfunctionaris

- Op dit moment wordt op verschillende plekken in Nederland al gewerkt met 'brugfunctionarissen'. Vaak gefinancierd met tijdelijke middelen, bijvoorbeeld uit het Nationaal Programma Onderwijs en binnen tijdelijke pilots, zoals de landelijke agenda 'Omgaan met Armoede op Scholen' van de Gelijke Kansen Alliantie. Deze brugfunctionarissen worden op verschillende manieren ingezet om de ouders te informeren, helpen, ondersteunen en om de ondersteuningsstructuur op school te versterken. De brugfunctionaris heeft een verbindende rol waardoor leerlingen beter tot leren komen. Inzet van de brugfunctionaris komt de gelijke kansen van leerlingen ten goede. Het fundament hiervoor is het opbouwen van een vertrouwensband tussen brugfunctionaris en het gezin, zodat stress-sensitief gewerkt kan worden.
- Gegeven de verschillende ervaringen die nu op plekken met de inzet van brugfunctionarissen worden opgedaan en de aangenomen moties wordt geadviseerd de inzet van de middelen te richten op het versterken van de verbinding tussen school en thuis, in brede zin, en het versterken van de ondersteuningsstructuur op school.
- Daarbij richt de brugfunctionaris zich op (het voorkomen van) en het ondersteunen van gezinnen die te maken hebben met uiteenlopende

Datum,
2 februari 2023

problematiek, waaronder armoede. Hier is ook rekening mee gehouden bij de operationalisering van de doelen onder de toelichting. Het werk en het profiel van een brugfunctionaris – zo leert de praktijk – is afwisselend en veelzijdig.

Communicatie

- Als u voor de subsidie kiest, kan pas na Prinsjesdag gecommuniceerd worden over het inzetten van de brugfunctionaris. Voorafgaand daaraan, bijvoorbeeld bij de voortgangsrapportage passend onderwijs en bij het debat passend onderwijs, kan u slechts aan de Kamer melden dat u overweegt om de beschikbare middelen uit het CA-akkoord voor de brugfunctionaris in te zetten.

Financiële gevolgen

Toelichting

Waarom een subsidieregeling?

- Aangezien de inzet van brugfunctionarissen voor veel scholen nieuw zal zijn – hoewel er op verschillende plekken al ervaring mee is opgedaan – is het voorstel om een subsidie voor schoolbesturen in te richten waarbij schoolbesturen voor een specifieke scholen een aanvraag kunnen doen. In overleg met DUS-1 zou het mogelijk zijn om schoolbesturen in januari aanvragen te laten indienen, waardoor het geld voor mei 2024 beschikbaar kan worden. Zo kunnen scholen de middelen meenemen in hun formatie voor schooljaar 2024-2025.
- Bij een subsidie is het mogelijk om striktere voorwaarden te stellen dan bij (aanvullende) bekostiging. Bij een subsidie is er in het uiterste geval de mogelijkheid tot het terugvorderen van de middelen.
- Een subsidie biedt ook de mogelijkheid om eerst extra in te zetten op een beperkt aantal scholen, in plaats van alle scholen een beperkt bedrag aan te bieden.
- Het nadeel van een subsidie is dat deze actief aangevraagd dient te worden door een schoolbestuur, de schoolbesturen misschien meer subsidies aanvragen (vb. school en omgeving of basisvaardigheden) en het aanvragen een hogere uitvoeringslast voor schoolbesturen kent. Dit zou ook schoolbesturen kunnen weerhouden bij het aanvragen van de middelen. Deze risico's accepteren we en proberen we te verminderen bij het vormgeven van de subsidieregeling.

Ervaring met de inzet van brugfunctionarissen

- Binnen de Landelijke GKA-Agenda van de Gelijke Kansen Alliantie zijn twintig scholen aan de slag met de inzet van een brugfunctionaris in 2022-2023. Het Jeugdeducatiefonds is door de GKA gevraagd om twintig

Met opmaak: Standaard, Geen opsommingstekens of nummering

Kan dit wel op een manier dat scholen zelf kunnen bepalen of ze aanvragen, dus in de lead zijn. moet in overleg. Schoolbesturen moet aanvragen, maar dit gaat tijd om de school. ja, begrijp dat nadeel. ~~aanvragen van de middelen~~ ~~aanvragen van de middelen~~ ~~aanvragen van de middelen~~ De leiding wordt altijd genomen door het schoolbestuur. Een individuele school kan dat niet afdwingen bij een schoolbestuur.

Datum
2 februari 2023

scholen voor te dragen die zowel grote armoedeproblematiek als een cumulatieve aanpak van uitdagingen kennen en de wens hebben om met de inzet van een brugfunctionaris hun kansengelijkheidsaanpak verder te versterken. Binnen de Landelijke GKA-Agenda vindt kennisopbouw, kennisdeling en monitoring plaats en zal een onderzoek naar de resultaten worden uitgevoerd door het Education Lab. Er is nauwe samenwerking met SZW in deze Landelijke GKA-agenda.

- Daarnaast zijn in zes GKA-Agenda's afspraken gemaakt over de inzet van een brugfunctionaris tussen gemeenten en schoolbesturen, om zo te werken aan kansengelijkheid voor hun leerlingen. Ook hier wordt ingezet op kennisdeling.
- Parallel zijn in 2022 door OCW ambtelijk werkbezoeken gebracht aan onder andere Zutphen en Groningen, waar de brugfunctionaris reeds wordt ingezet in het primair- en/of voortgezet onderwijs. Ook bent u zelf op werkbezoek geweest in Zaandam.
- Tevens is een bezoek gebracht aan Rotterdam-Zuid, waar in een samenwerking tussen scholen en de gemeente de ondersteuningsstructuur is versterkt door een uitgebreide inzet van schoolmaatschappelijk werk. Ondanks dat daar niet het woord brugfunctionaris wordt gebruikt, is dit ook een goed voorbeeld van het versterken van de verbinding tussen school, gezin en kind.
- In Rotterdam bleek ook – zoals op meer plekken wordt aangegeven – dat de school voor sommige gezinnen een plek is die nog wél wordt vertrouwd en dat de schoolmaatschappelijk werker (of brugfunctionaris) nog in contact staat met ouders, en zo een ingang biedt om gezinnen te bereiken en te ondersteunen. Dit zorgt er geregeld voor dat ouders hulp en ondersteuning – bijvoorbeeld met betrekking tot schulden – weer accepteren. Vertrouwen speelt bij het goed functioneren van de brugfunctionaris dus een cruciale rol.

Doelstellingen bij de inzet van brugfunctionarissen

- Bij de inzet van de brugfunctionaris wordt gedacht aan het realiseren van verschillende doelstellingen, die hieronder nader zijn uitgewerkt en samen vallen onder de algemene doelstelling: *versterken van de verbinding tussen school, kind en gezin en de ondersteuningsstructuur op school.*
 - Leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen zich optimaal ontwikkelen op school in een goed en veilig schoolklimaat en worden daar goed en laagdrempelig bij ondersteund en tijdig bij geholpen.
 - Leraren komen weer meer toe aan het lesgeven, doordat er meer expertise in de school aanwezig is. De intern begeleider kan zich beter focussen op het ondersteunen van leraren.
 - Ouders en leerlingen krijgen sneller laagdrempelige en passende hulp aangeboden.

Datum
2 februari 2023

- o Scholen zijn beter in staat rekening te houden met en in te spelen op de maatschappelijke context rondom de school en het kind.
- o Expertise in de school wordt nieuw ingezet of uitgebreid met extra fte die (een deel van de week) op school aanwezig is;
- o Schoolbesturen maken in overleg met samenwerkingsverbanden en gemeenten een plan voor de ondersteuning en nemen daarin deze preventieve laagdrempelige ondersteuning mee;
- o Geïntensiveerd overleg tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten over de inzet van deze middelen in combinatie met besteding van jeugdzorgbudget en armoedegelden;
- o Leraren en intern begeleiders kunnen zich beter richten op hun onderwijstaken.

Brede doelstelling, specifieke uitwerking in subsidievoorwaarden

- We zien in de praktijk dat de functie van de brugfunctionaris op verschillende manieren wordt vormgegeven, passend bij de uitdagingen in de lokale context (bijlage 2). Wel is de inzet altijd gericht op het slaan van een brug tussen school, kind en gezin, met als doel om de verbinding tussen school (en de context waarin het kind opgeroeit) en thuis te versterken en ervoor te zorgen dat kinderen mee kunnen blijven doen en hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Daarom wordt voorgesteld om de algemene doelstelling breed te formuleren, maar bij de subsidievoorwaarden wel specifiek te zijn in welke doelstellingen gerealiseerd moeten worden – met behoud van de mogelijkheid voor scholen om aan te sluiten bij wat nu al werkt en waaraan behoefte is in hun lokale praktijk. De komende tijd zal met een externe klankbordgroep preciezer worden gekeken naar deze vormgeving.

Inzet deel van de middelen van schoolmaaltijden voor de brugfunctionaris in 2023

- In de vormgeving van het project schoolmaaltijden heeft het Jeugdeducatiefonds (JEF) verzocht om van de beschikbare €100 miljoen voor schoolmaaltijden ook middelen te gebruiken voor de inzet van brugfunctionarissen.
- U bent onder andere tijdens het overleg met het Jeugdeducatiefonds (JEF) en het Rode Kruis op 16 februari jongstleden akkoord gegaan om, wanneer dit opportuun was, te kijken hoe de brugfunctionaris te verbinden valt aan de inzet op schoolmaaltijden in 2023. Op dit moment kijken we of (en hoe) we op het eerste evaluatiemoment vlak voor de start van de zomervakantie, scholen de vrijheid kunnen geven om binnen de middelen die zij ontvangen voor schoolmaaltijden van het JEF, deze deels te besteden aan een brugfunctionaris. Op dit moment kunnen scholen die vrijwilligers inzetten voor de organisatie van schoolmaaltijden, deze al wel een vrijwilligersvergoeding aanbieden.

Datum
2 februari 2023

- Met de inzet van de brugfunctionaris bij schoolmaaltijden kan er met de incidentele middelen die beschikbaar zijn voor schoolmaaltijden wel al op kortere termijn worden geïnvesteerd in armoedepreventie en versterking van de relatie tussen school, thuis en wijk. Dit loopt vooruit op de structurele middelen die beschikbaar zijn voor 2024 en verder voor de brugfunctionaris.
- Dit draagt ook bij aan een meer duurzaam vervolg op de inzet die we nu doen op schoolmaaltijden en komt daarmee tegemoet aan wensen vanuit de Tweede Kamer, scholen en maatschappelijke organisaties.
- De brugfunctionaris zou een rol kunnen spelen bij de organisatie en uitvoering van schoolmaaltijden. Hiermee kunnen zij scholen en leraren verder ontzorgen in de organisatie. Bijvoorbeeld in het leggen van netwerken of het opzetten van lokale samenwerkingsinitiatieven met maatschappelijke organisaties en vrijwilligers uit de wijk. Daarnaast kan dit contact met ouders en leerlingen bijdragen aan het opbouwen van een vertrouwensband en kan de brugfunctionaris bijdragen aan het verminderen of oplossen van de bestaande problematieken.
- Met de selectiecriteria (in ontwikkeling) die we gaan gebruiken voor schoolmaaltijden, hebben we al zicht op een groep scholen waarvan we in ieder geval zeker weten dat een brugfunctionaris een belangrijke rol kan spelen. Bijvoorbeeld scholen waar armoedeproblematiek aanwezig is, vaker afstand is tussen school en thuis en waar leerlingen/ouders te maken hebben met een opstapeling van (zorg)gerelateerde problemen.
- Ook kunnen de brugfunctionarissen een signalerende functie hebben met name ook voor het voedselprogramma van het Rode Kruis, waar maaltijden aan individuen en gezinnen worden uitgereikt. Bijkomend voordeel is dat er dan direct doorgeleid kan worden naar hulpverlening, waar nodig.
- Op dit moment zoeken we verder uit hoe een verdeling van die middelen eruit zou kunnen zien. Hiervoor maken we met het Jeugdeducatiefonds een inschatting van voor welke scholen dit relevant zou zijn, hoeveel fte en welk kostenplaatje daaraan hangt. In een later stadium wordt dat ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Financiële gevolgen

- Voor het inzetten van de brugfunctionaris is vanaf 2024 structureel €51,6 miljoen beschikbaar.
- Deze middelen zijn onderdeel van de pijler Kansengelijkheid (RA-middelen, totaal €1 miljard) en zijn reeds overgeheveld naar de OCW-begroting.
- Relevant is dat de middelen voor de brugfunctionaris nu staan onder het instrument bekostiging. Als wordt gekozen voor de inzet van deze middelen via een subsidie dan zal daarmee moeten worden geschoven. Hiervoor is instemming van FIN nodig. Dit is mogelijk bij de

Datum
2 februari 2023

besluitvorming over conceptbegroting 2024. Dit is een technische
wijziging en FIN zal hier waarschijnlijk mee akkoord gaan.